

Kommunerne ville da kunne vente Tilskud baade til Opførelse af Skolebygninger, af lukkede Gymnastikhuse og til Anlæg af Idrætspladser. Det vilde efter min Mening være overordentligt heldigt, om man kunde vende tilbage til denne Tilstand, idet jeg betragter det som et meget stort Tilbage-skridt, at den omtalte Anmærkning i Fjor blev sat ind paa Finansloven. Vi vide alle sammen, at Grunden dertil var, at der skulde spares; der var nemlig et meget stærkt Begær om denne Støtte fra Staten. Mange Kommuner benyttede sig af denne Adgang til Støtte, saaledes at de aarlige Udgifter for Statskassen vare i Stigning. Jeg synes imidlertid ikke, at man skulde lade sig afskrække deraf, men nu har jo den Sparsommelighed, som er blevet nødvendig derved, at Militarismen har lagt sin døde og kvælende Haand paa saa meget godt, ogsaa ramt dette Punkt. Vi have, som sagt, ment at burde stille dette Ændringsforslag, og jeg skal herved anbefale det til Vedtagelse.

Der er dernæst af et Mindretal stillet Ændringsforslag om at yde 8,000 Kr. til den folkelige Universitetsforening. Den ærede Ordfører (Laursen) sluttede sin lange Tale med at udtale en Tak til Ministeren, fordi der ved tredje Behandling af Finanslovsforslaget er blevet ydet Støtte til adskillige gode Kulturformaal. Her er virkelig et godt Kulturformaal, som fortjener Støtte og Opmærksomhed fra Statens Side. Vi have jo nu raseret Foredragsbevillingerne paa de andre Budgetter; de Penge, der tidligere bevilgedes til Foredrag paa Landbrugets, Industriens og Handelens Omraade, ere sablede ned, men jeg vil haabe, at det maa kunne lykkes at frelse disse 8,000 Kr., selv om man med Sorg har maattet give Afkald paa de andre Foredragsbevillinger. Af alle Foredragsbevillinger er denne den, jeg for mit Vedkommende sætter mest Pris paa. Den folkelige Universitetsbevægelse er bleven rejst for en lang Aarrække siden og har slaaet udmærket Rod i Befolkningen. Rundt omkring i Landet er der afholdt Foredrag af denne Art; det er Universitetsfolk, der paatage sig dette Arbejde at drage ud og være Folkets Lærere. Og det er jo ikke Foredrag af almindelig Art. Jeg skal indrømme, at der i dette Land

holdes mange Foredrag, som gaa ind ad det ene Øre og ud ad det andet og maaske ikke sætte saa forfærdelig mange Spor. Men efter hele den Maade, hvorpaa denne Virksomhed drives, yder den virkelig Betingelser for, at Tilhørerne kunne lære noget. Det er ikke tilfældige Foredrag, der afholdes; den Institution, der staaar bag ved, har mange Aars Erfaring, og de paagældende Lærere have med stor Uegen-nytte ofret sig for denne Sag. Vi bevilge paa Finansloven 1,085,000 Kr. til vort Universitet; det er overordentlig mange Penge, næsten 1,100,000 Kr. Det er kun faa Mennesker, der faa direkte Adgang til Universitetet; men Universitetet virker ogsaa paa anden Maade end ved at have sine Elever samlede om sig, det virker ad indirekte Vej, og denne sidste Virksomhed har sikkert langt større Betydning end Virksomheden overfor de forholdsvis faa Elever, Universitetet direkte kan samle om sig. Nu er her Krav om en Bevilling paa 8,000 Kr.; dette lagt til de 1,085,000 Kr. bliver 1,093,000 Kr. I Virkeligheden er det kun en ganske ringe Forhøjelse af den store Sum, der i Forvejen ofres, og Bevillingen gives netop til Universitetslærere eller Folk, der have faaet deres Uddannelse paa Universitetet, for at de skulle bære Universitetets Virksomhed ud til selve Folket, sprede den Oplysning, som Universitetet sidder inde med. Jeg har talt med Mænd i moden Alder, der som unge have deltaget i de Foredragsrækker, som Folkeuniversitetsforeningen afholder, og jeg har hørt den største Begejstring udtalt over disse Foredrag. Jeg talte bl. a. med en Mand, som nu bor i København, men som havde tilbragt sin Ungdom som Haandværkerlærling ude i en Provinsby og der haft Lejlighed til flere Aar igennem at høre saadanne Foredragsrækker. Han kunde ikke noksom udtale sin Beundring, ja Begejstring over disse Foredrag. Han fortalte om, hvilket nyt Syn han havde faaet paa mange Spørgsmaal, hvilke nye Tanker han der havde mødt. Han udtalte sin Taknemmelighed for den Virksomhed, der udfoldes paa dette Omraade, og vilde for sit Vedkommende meget beklage, om det skulde lykkes at slaa den ned. Hvis det ikke lykkes at faa Bevillingen vedtagen i Aar, vil jeg antage, at denne Sag er døds-